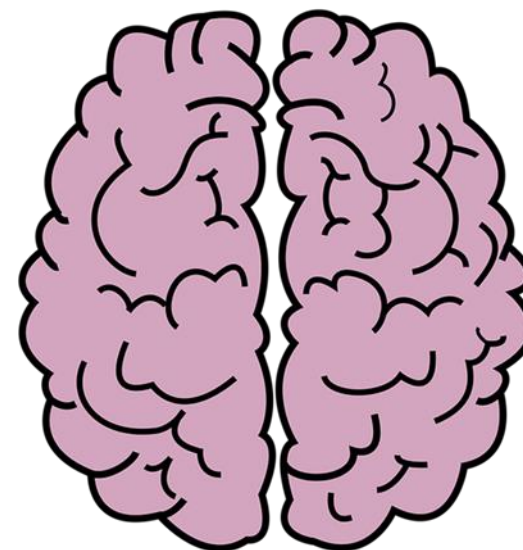

Bijeenkomst 3

Waalwijk

Even terugkijken

Taalontwikkeling
Ontwikkelingsgerichte Interactie vaardigheden

Wat weet je al over executieve
vaardigheden/functies?

Wat zijn woorden die je in je opkomen?

Denken-delen-uitwisselen

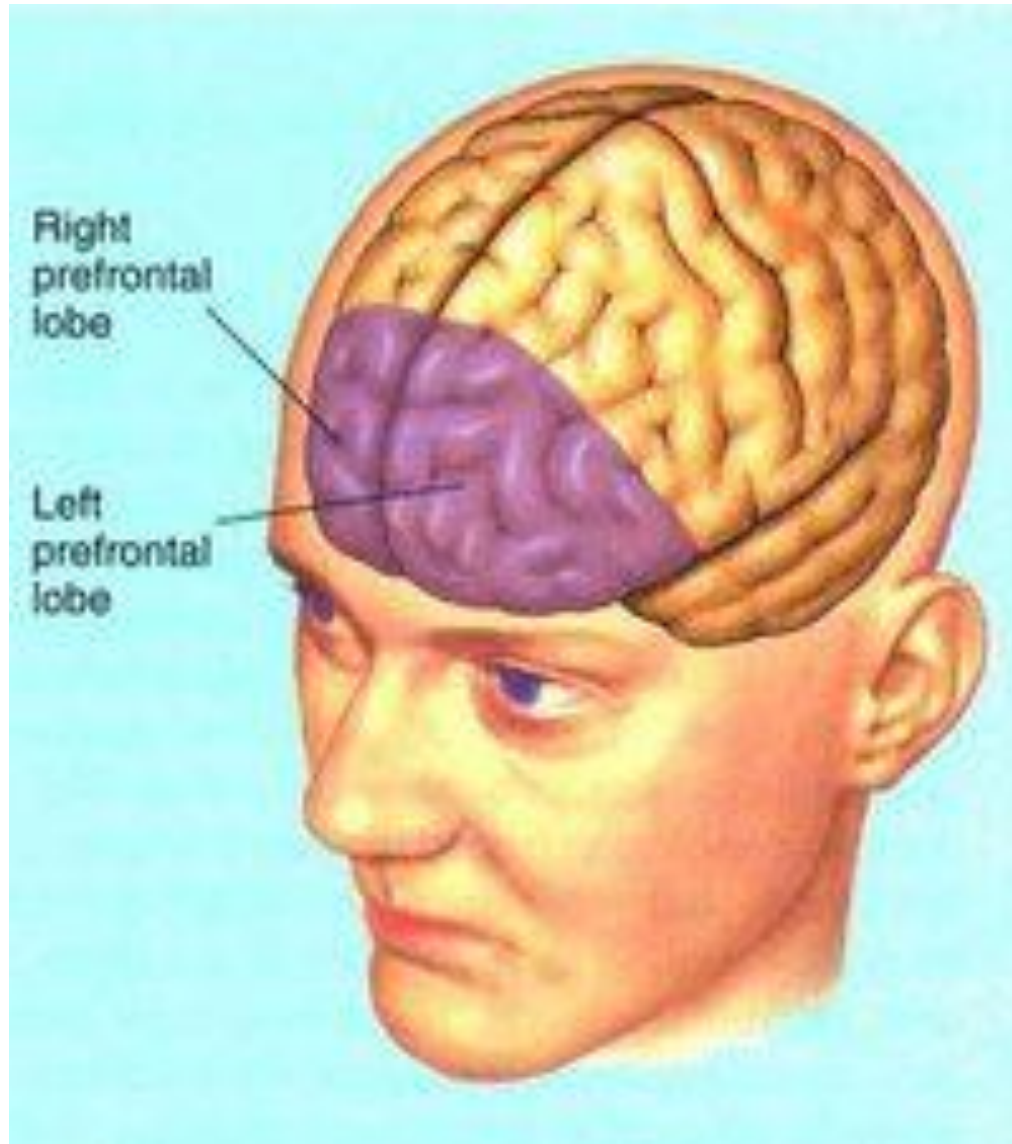

Zelfsturing

De neuropsychologische functies die aan de basis liggen van Zelfsturing noemen we de

Executieve functies (vaardigheden).

Executieve functies

Locatie

Prefrontale cortex in voorhoofdskwab.

Zelfbewustzijn, beseft van ik en de ander, Executieve functies, denken

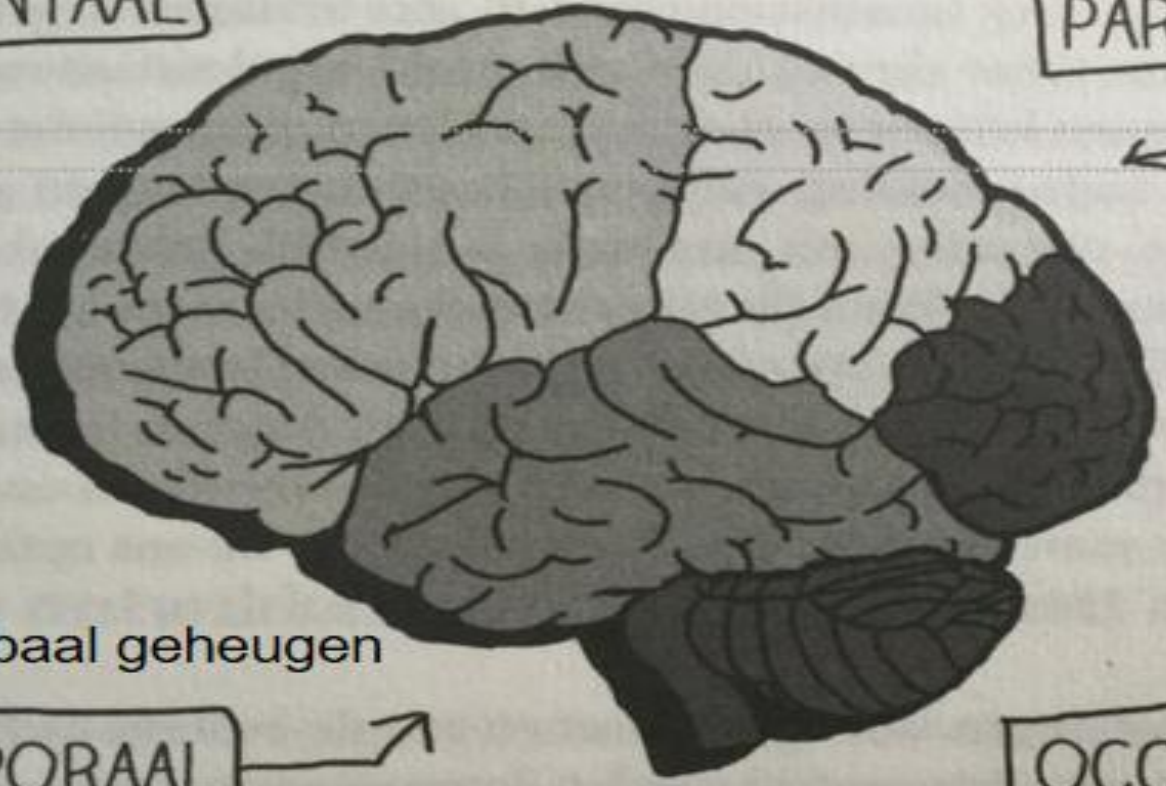
Ruimtelijk denken, integratie zintuigimpulsen, spieren

FRONTAAL

PARIETAAL

4

1

Spraak-taal, verbaal geheugen
gehoor

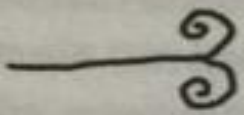
TEMPORAAL

OCCIPITAAL

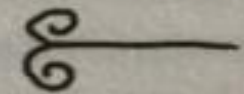
3

2

verwerken visuele informatie

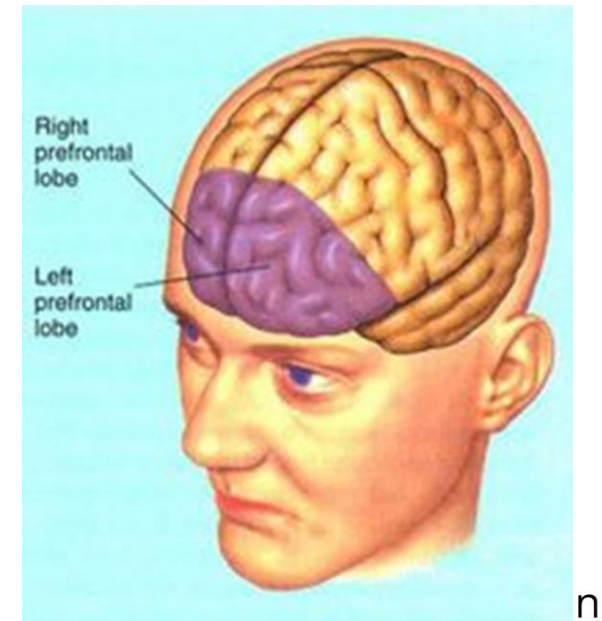

VAN BINNEN NAAR BUITEN,
VAN ACHTER NAAR VOOR

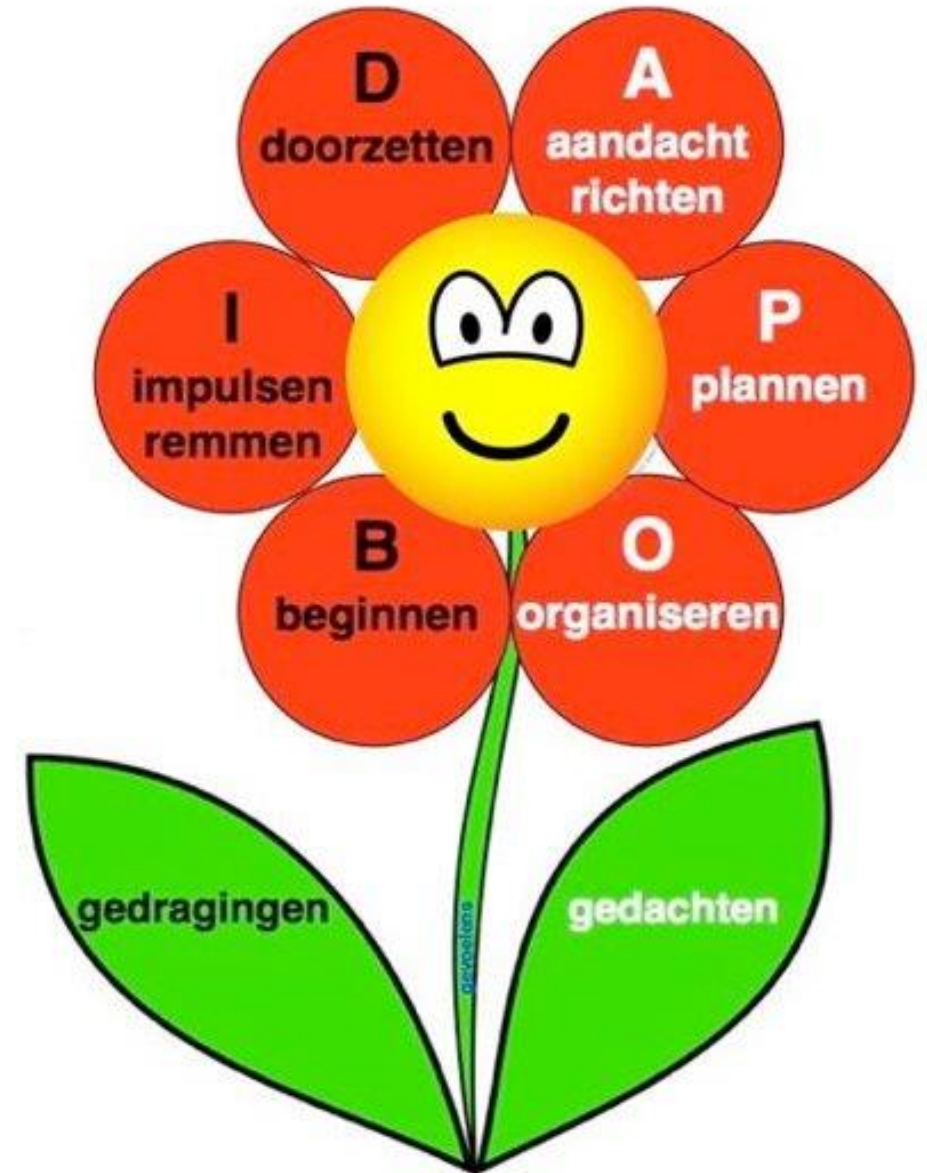
Al vanaf 6 maanden na de geboorte worden executieve functies ontwikkeld.
(respons-inhibitie en emotieregulatie)

Zichtbaar is dat na het 3e jaar de meeste executieve functies in ontwikkeling zijn

Dankzij executieve functies kan je:

- plannen
- strategieën bedenken
- starten met een taak
- een stapsgewijze aanpak volgen
- effectief reageren
- je impulsen beheersen
- het einddoel in de gaten houden

Executieve functies (Dawson en Guare, 2009)

Gedachten/denken:

- planning/ prioritering
- organisatie
- taakinitiatie
- werkgeheugen
- timemanagement

Gedrag en emotie:

- responsinhibitie
- volhouden aandacht
- emotieregulatie
- flexibiliteit
- doelgericht gedrag

taakmonitoring
metacognitie

+

gedragsevaluatie =

<https://www.slo.nl/thema/meer/jonge-kind/executieve-functies/>

slo

☰

▼

Executieve functies

een handreiking

1

Executieve Functies

Wat is onze rol als professional?

Het ondersteunen van de ontwikkeling van executieve functies in de context van de kinderen.

Doel:

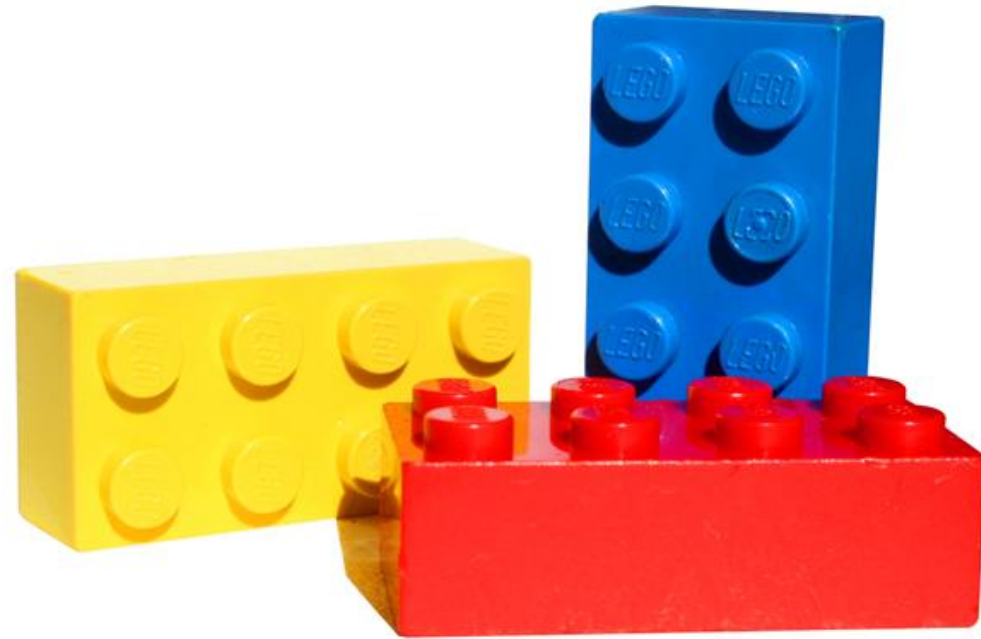
Het kind in staat te stellen de zich ontwikkelende executieve functies te oefenen in contexten die ontwikkeling en groei vergemakkelijken.

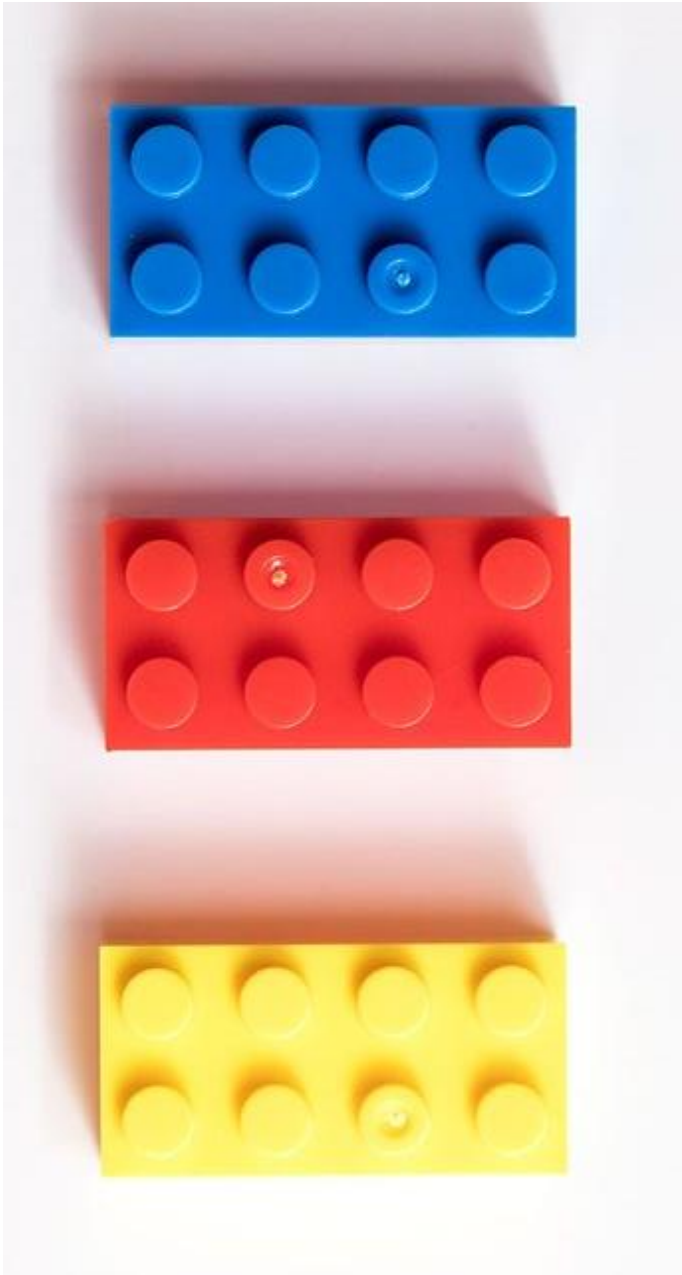
Ondersteunen

- ♥ veranderingen in de fysieke of sociale omgeving
 - ♥ aanpassingen in de taken die kinderen geacht worden uit te voeren
 - ♥ veranderingen in de manier waarop we met het kind omgaan (gedrag)
- (Dawson & Guare, 2010).

De begeleiding wordt geleidelijk afgebouwd op het moment dat het kind meer zelfstandig executieve functies gebruikt en overdracht van deze vaardigheden naar andere omgevingen en situaties laat zien

(Center on the Developing Child, Harvard University, 2011).

Organisatie/omgeving

Activiteiten / taken

Interactie / gedrag

Organisatie/omgeving

Activiteiten
Taken

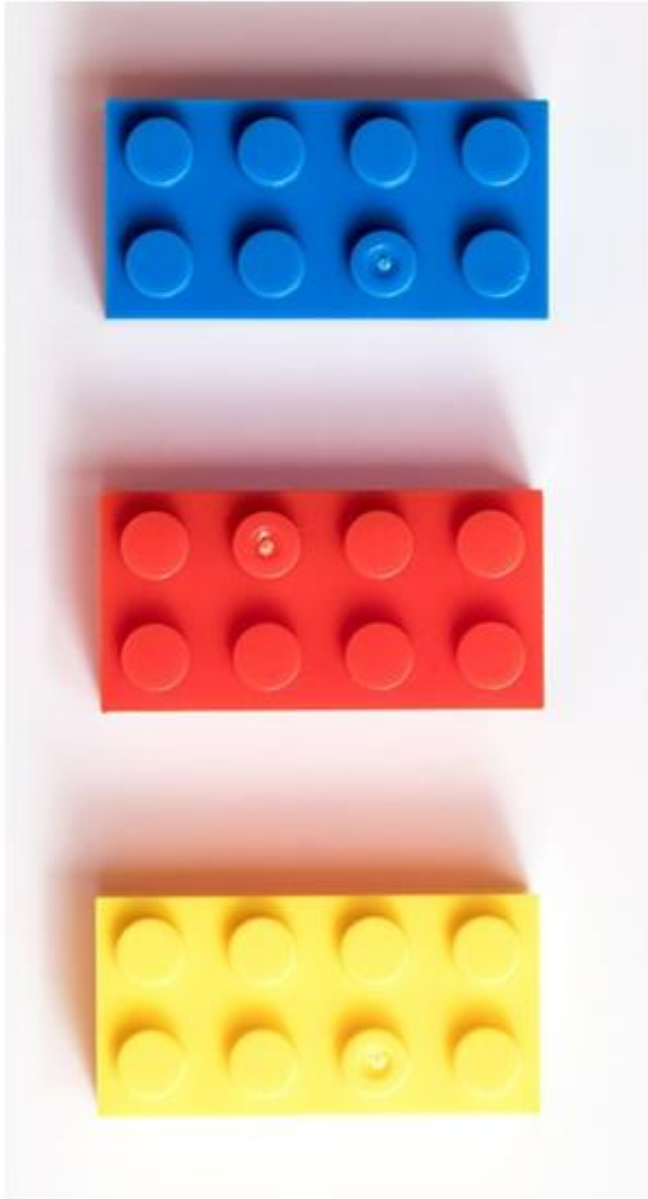

Interactie/ gedrag

Denk hardop om de kinderen zo handvatten te geven. Bijv; ik zie dat het bijna tijd om op te ruimen is, je kan geen nieuwe puzzel meer kiezen

Wat doen jullie ?

Organisatie

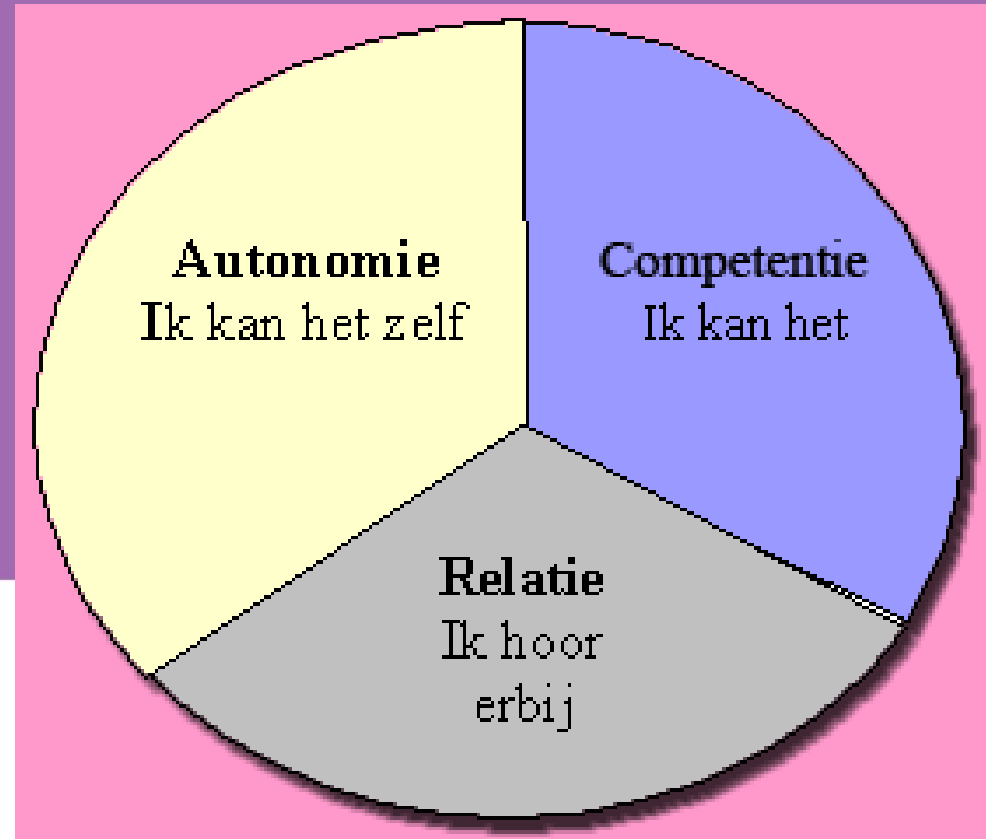
Activiteiten

Interactie

Wat doen jullie?

Tips

Impuls controle

Pas de omgeving aan:

- Overzicht
- Afgebakende hoeken / speelplekken
- Afdekken en/afschermen van aantrekkelijke materialen (te veel)

Werkgeheugen

Routines en overgangsmomenten

- Visualiseer: stappenplannen voor terugkerende taken

Opruimen kast

Schilderbord

Handenwassen

Toiletbezoek

Zelfsturing

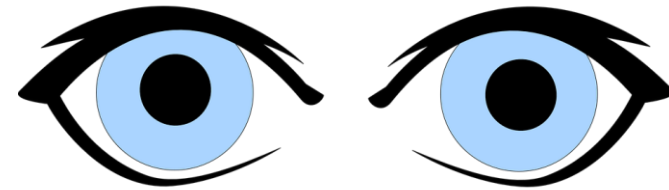
- ♥ Houd verbale instructies, opdrachten en vragen zo kort mogelijk. Bij jonge kinderen tot 5 jaar één ding tegelijk vragen en zo concreet mogelijk zijn ('Pak je jas'). Hierdoor wordt het werkgeheugen niet overbelast.
- ♥ stel geen ja/nee-vragen, een kind kan 'ja' zeggen, maar nog steeds niet weten

Wees geen “curling” leerkracht/pedagogisch medewerker

Welke mate?

hangt samen met de context waarin het kind zich bevindt
het vaardigheidsniveau van het kind.

Gedrag passend bij drie- tot vijfjarigen

- ♥ Snel van de ene activiteit naar de andere overgaan (inhibitie)
- ♥ Van slag of in de war raken als iets anders gaat dan anders (cognitieve flexibiliteit)
- ♥ Regelmatig vragen wat er gaat gebeuren, wanneer, hoe lang nog (plannen en organiseren)

- ♥ Met puzzels of tekeningen beginnen, maar niet afmaken (inhibitie);
- ♥ Moeite met het opvolgen van korte instructies (trek je schoenen aan), lijkt snel te vergeten wat hij ook alweer moest doen (werkgeheugen);
- ♥ Doet of zegt dingen direct, zonder nadenken (inhibitie)
- ♥ Gaat zonder jas naar buiten (plannen en organiseren).

Competentie

Brein

Taalontwikkeling

Executieve vaardigheden

De professional....

maakt gebruik van de volgende taal ontwikkelende interacties:

Die hoeken rijk inricht en zorgt voor een rijke taalleeromgeving (verteltaffel / boeken)

Etc.

Vervolg

Wat zou je graag willen als vervolg?

<https://www.facebook.com/NicoleVerdonkAdviseur>

<https://www.linkedin.com/in/nicole-verdonk/>

